

Proves d'accés a la universitat

Història de la filosofia

Sèrie 2

Indiqueu les opcions triades:

Exercici 1: Opció A ☐ Opció B ☐

Exercici 3: Opció A ☐ Opció B ☐

Espai per a la correcció

Qualificació			
Exercici 1	Pregunta I		
	Pregunta II		
	Pregunta III		
Exercici 2			
Exercici 3			
Suma de notes parcials			
Qualificació final			

Espai per a la revisió

Comprovació		2a correcció	

Etiqueta de qualificació

Etiqueta de correcció

Etiqueta de l'estudiant

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

L'examen consta de TRES exercicis obligatoris, que trobareu a les pàgines 2-5 (exercici 1), pàgina 8 (exercici 2) i pàgina 10 (exercici 3).

En l'exercici 1, heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i respondre a les tres preguntes corresponents a l'opció triada. L'exercici 2 té una única opció. En l'exercici 3, heu de triar UNA de les dues opcions (A o B), que pot ser diferent de l'opció que hàgiu triat a l'exercici 1. Indiqueu a la portada de l'examen les opcions que heu escollit.

Les respostes han de ser clares i han d'estar redactades de manera coherent i cohesionada, amb correcció gramatical, lèxica i ortogràfica.

La coherència, la cohesió i la correcció gramatical i lèxica es valoren conjuntament com a part de l'avaluació del grau de comprensió de l'alumne/a de les idees estudiades i de la seva capacitat de pensar de forma clara i ben estructurada. Les faltes d'ortografia i els problemes de presentació poden restar fins a un màxim de 0,25 punts en el total de l'examen.

Exercici 1

[6 punts en total]

Trieu UNA de les dues opcions següents, A o B, i responeu a les tres preguntes de l'opció que heu triat (que es formulen després del text). **Indiqueu a la portada de l'examen l'opció escollida.**

OPCIÓ A

[...] tots els raonaments referents a causa i efecte es fonamenten en l'experiència, i [...] tots els raonaments que es fan a partir de l'experiència es fonamenten en el supòsit que el curs de la naturalesa continuarà sent uniformement el mateix. Concloem que causes semblants, en circumstàncies semblants, produeixen sempre efectes semblants. Però ara potser val la pena d'aturar-se a considerar què és el que ens determina a formar una conclusió de tanta importància.

És evident que Adam, amb tota la seva saviesa, no hauria estat mai capaç de *demostrar* que el curs de la natura hagi de continuar sent uniformement el mateix i que el futur hagi de ser conforme al passat. Allò que és possible no es pot demostrar mai que sigui fals, i és possible que el curs de la natura pugui canviar, perquè podem concebre aquest canvi.

Encara aniré més lluny i afirmaré que Adam no podria ni tan sols provar amb algun argument *probable* que el futur hagi d'estar en conformitat amb el passat. Tots els arguments probables es construeixen precisament sobre aquesta suposició, és a dir, que hi ha conformitat entre el futur i el passat, i per tant mai no poden provar-la. Aquesta conformitat és una *qüestió de fet*, i, si cal provar-la, no admetrem cap prova que no vingui de l'experiència. Però la nostra experiència del passat no pot ser prova de res de cara al futur, a menys que ja suposem que hi ha semblança entre passat i futur.

Aquesta és, doncs, una qüestió que no admet prova de cap mena i que donem per descomptada sense cap tipus de prova.

David HUME. Resum del *Tractat de la naturalesa humana*

Pregunta I. Feu un breu resum d'aquest text, centrant-vos en les idees principals que hi apareixen i en la relació que s'estableix entre aquestes idees. (Responeu usant, aproximadament, entre cent i cent trenta paraules.) [2 punts]

Pregunta II. Expliqueu breument el significat que tenen en el text els mots següents (responneu usant, aproximadament, entre cinc i vint paraules en cada cas): [1 punt]

a) «raonaments»:

b) «conformitat»:

Pregunta III. Considereu la següent afirmació del text: «És evident que Adam [...] no hauria estat mai capaç de *demonstrar* que el curs de la natura hagi de continuar sent uniformement el mateix i que el futur hagi de ser conforme al passat.» Expliqueu quin és el sentit d'aquesta afirmació i de quina manera David Hume intenta justificar-la. (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Hume que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]

[Comenceu a respondre a aquesta pregunta aquí sota; podeu continuar escrivint a les pàgines 6 i 7.]

OPCIÓ B

Els fins que un ésser racional es proposa, segons li plau, com a *efectes* de la seva acció [...] són en conjunt només relatius, atès que únicament la seva relació amb una facultat de desitjar del subjecte, particularment constituïda, els atorga el valor que tenen, el qual consegüentment no pot proporcionar cap principi universal per a tot ésser racional [...]. D'aquí que tots aquests fins relatius només siguin el fonament d'imperatius hipotètics.

Però suposant que hi hagi alguna cosa *l'existència de la qual en si mateixa* tingui un valor absolut, quelcom que, com a *fi en si mateix*, podria ser fonament de lleis determinades, aleshores en això i només en això rauria el fonament d'un imperatiu categòric possible, és a dir, d'una llei pràctica.

[...] L'imperatiu pràctic serà el següent: *Actua de tal manera que tractis la humanitat, tant en la teva persona com en la persona de qualsevol altre, sempre al mateix temps com a fi, mai simplement com a mitjà.* [...]

Seguint amb els [quatre] exemples anteriors, tenim:

[...]

En quart lloc, pel que fa al deure meritori envers els altres, el fi natural que tenen tots els homes és la seva pròpia felicitat. Ara: la humanitat podria subsistir, certament, si ningú no contribuís a la felicitat dels altres però tampoc no els sostragués felicitat expressament. Però això seria només una concordança negativa i no pas positiva amb *la humanitat com a fi en si mateixa*, si cadascú no s'esforcés també, tant com li fos possible, a promoure els fins dels altres. Perquè els fins d'un subjecte que és un fi en si mateix han de ser també, tant com sigui possible, els *meus* fins, si aquesta concepció ha de tenir en mi *tot* el seu efecte.

Immanuel KANT. *Fonamentació de la metafísica dels costums*, II

Pregunta I. Feu un breu resum d'aquest text, centrant-vos en les idees principals que hi apareixen i en la relació que s'estableix entre aquestes idees. (Responeu usant, aproximadament, entre cent i cent trenta paraules.) [2 punts]

Pregunta II. Expliqueu breument el significat que tenen en el text les expressions següents (responen usant, aproximadament, entre cinc i vint paraules en cada cas): [1 punt]

a) «imperatius hipotètics»:

b) «lleï pràctica»:

Pregunta III. Considereu la següent afirmació del text: «els fins d'un subjecte que és un fi en si mateix han de ser també, tant com sigui possible, els *meus* fins». Expliqueu quin és el sentit d'aquesta afirmació d'Immanuel Kant, i quin paper i quina justificació té aquesta afirmació dins de les propostes de Kant. (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Kant que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]

[Podeu continuar responent aquí a la pregunta III de l'exercici 1.]

Exercici 2

[2 punts]

Considereu l'anunci següent, que es va poder veure en tanques publicitàries i missatges de televisió, en una campanya governamental l'any 1991, abans de Nadal.

NO T'ENGANYIS. AIXÒ NO ÉS VIDA.

Expliqueu, en primer lloc, com creieu que caldria avaluar l'adequació d'aquesta campanya publicitària, destinada a promoure estils de vida saludables, a partir de la teoria de les capacitats de Martha Nussbaum.

A continuació, compareu l'avaluació que heu fet des de la perspectiva de Nussbaum amb l'avaluació que podem inferir que caldria fer des de la perspectiva d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental (podeu triar el segon autor/a que vulgueu).

Exercici 3

[2 punts]

Trieu UNA de les dues opcions següents, A o B. **Indiqueu a la portada de l'examen l'opció escollida.**

OPCIÓ A

Considereu la reflexió següent:

«És crucial per al bon funcionament d'una societat, i per al benestar de tots els ciutadans, que aquells qui governen i gestionen els afers públics ho facin amb competència, seny i bon criteri.

D'altra banda, a la gent ignorant és fàcil enganyar-la. I és fàcil que puguin creure que governarà bé algú que no ho farà. Per això, no està bé que la decisió de qui ha de governar la prengui el conjunt de *tots* els ciutadans. N'hi ha que són molt poc espavilats, o que són ignorants i fàcils d'entabonar. A les eleccions hi haurien de votar només aquells que poden acreditar un nivell suficient de formació i de capacitat d'entendre qüestions complexes, així com un coneixement bàsic mínim sobre el sistema polític i les qüestions que s'hi relacionen (per exemple, quin ha estat el sentit del vot de les diferents formacions polítiques en les decisions parlamentàries més importants dels darrers anys). Hauria d'haver-hi alguna mena de prova que calgués superar per a poder estar acreditat com a votant.»

Indiqueu si esteu d'acord o en desacord amb aquestes consideracions i amb la conclusió final que se n'extreu. Justifiqueu la resposta tot aportant raons que donin suport al punt de vista que decidiu defensar.

OPCIÓ B

Considereu la reflexió següent:

«És ben clar que el nombre 7 existeix, i també el nombre 5 i el nombre 14, etc. I que tenen propietats: per exemple, el 7 té la propietat de ser més gran que el 4, i la propietat de ser imparell, i la propietat que si el sumem al número 60 obtenim 67, etc. D'altra banda, no hi ha cap lloc on hi hagi els nombres. Òbviament, no puc agafar un avió per anar a veure el número 7 allà on és. Si el nombre 7 existeix, però no existeix en cap lloc físic, aleshores el 7, i els altres nombres, han d'existir en algun altre reialme, potser un reialme com ara el món de les idees de Plató.»

Indiqueu si esteu d'acord o en desacord amb allò que es conclou en aquesta reflexió. Justifiqueu la resposta tot aportant raons que donin suport al punt de vista que decidiu defensar.

Comprovació i 2a correcció:

3a correcció:

Etiqueta de l'estudiant

--

IEC
Institut d'Estudis
Catalans